

Sosiaalialan tietoteknologian valtakunnallinen kehittäminen vuoteen 2011 (www.tikesos.fi)

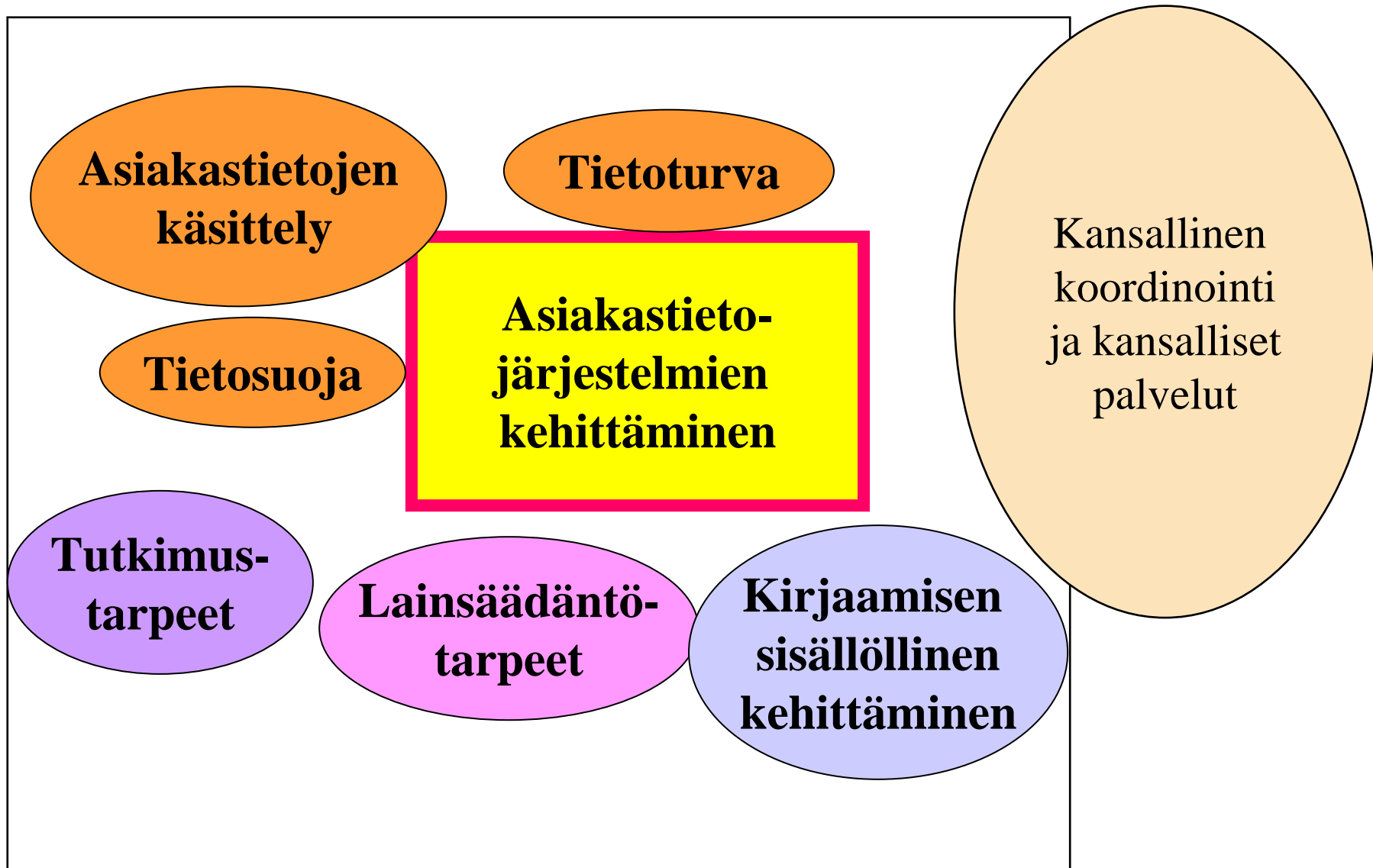
Projektipäällikkö Heli Sahala

19.5.2008

Hankkeen tavoitteita 2004-2007 ja edelleen 2008-2011

- kehittää sosiaalialan tietotuotantoa ja sen hyödynnettävyyttä paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti
- tukea tietoteknologialla alan työtapojen ja työn kehittämistä sekä tukea alan ammattilaisten osaamista ja lisätä heidän osallistumistaan teknologian kehittämisessä
- tukea kuntien ja muiden palveluntuottajien yhteistyötä tietojärjestelmien kehittämisessä ja käytössä
- mahdollistaa toimivien työvälineiden kehittäminen sosiaalialan eri sektoreille
- tukea ammatillista työtä toimivilla tietopalveluilla
- lisätä sosiaalialan näkyvyyttä ja sen työn ymmärrettävyyttä kansalaisille

Hankkeen keskeiset osat 2008–2011

Jatkosuunnitelmassa 2008-2011 keskeistä

- Keskitytään asiakastietojärjestelmien kehittämiseen
- Monille I vaiheen osille on löydetty ”kotipesät”
- Aikaisempaa tiiviimpi yhteys julkisen sektorin muuhun kehittämiseen, etenkin terveydenhuoltoon
  - Kansalliset palvelut (arkisto, koodistot, tunnistaminen)
- Kansalaisten asioinnin ”käyttöliittymälle” löydyttävä yleinen valtakunnallinen ratkaisu
- Myös tunnistamisessa päästävä laajempiin ratkaisuihin

Asiakastietojärjestelmät - yleisiä tavoitteita kehittämässä

- Peruseriaatteiden luominen järjestelmien yhtenäistämiseen huomioiden lainsäädännön ja toiminnallisuuden vaatimukset
- Tiedonsiirron (dokumentit, sanomat) tarpeet järjestelmissä, organisaatioissa ja niiden välillä
- Sosiaalihuollon lähtökohdista nousevat tarpeet mm. toimintaprosessien, dokumentaation ja palvelukokonaisuuksien osalta
- Kattavuus tietoteknologian hyödyntämisessä sosiaalihuollon toiminta-alueilla huomioiden myös yritysten ja järjestöjen toiminnot
- Asiakaslähtöisyys – kansalaislähtöisyys tietoteknisesti tuettujen palvelujen kehittämässä

Asiakastietojärjestelmät - kehittämisen haasteita

- Alueelliset – seudulliset järjestelmät - PARAS-uudistus !!!
- Ylikunnalliset toiminnot, jotka edellyttävät tietoteknologian tukea, esim. sosiaalipäivystys, sijaishuollon järjestäminen, konsultointi alueellisesti järjestettynä
- Sosiaalihuollon yhteydet muihin organisaatioihin kuten terveydenhuolto, KELA, työvoimatoimi, tilastoviranomaiset sekä organisaatioiden omat hallintojärjestelmät
- Moniammatilliset palvelut, asiakkaan palvelu-kokonaisuuden hallinta
- Tekniikan nopea muutos, esim. WEB –pohjaisten toimintojen kehittyminen

HAHMOTELMAA SOSIAALIHUOLLON TIETOTEKNISISTÄ YHTEYKSISTÄ

HALLINTO

Tilastokeskus

STAKES

Väestörekisterikeskus

19.5.2008

Lääninhallitus

Asiakas

S
o
s
i
a
a
l
i
h
u
o
l
t
o

Toiset kunnat

ASIAKASTYÖ

Terveyskeskus

Sairaanhoitopiiri

Erytishuoltopiiri

Yksityiset palv. tuottajat

Kela

Vakuutus- ja eläkelaitokset

Verohallinto

Työvoiman palvelukeskus,
työvoimatoimisto

Yhteispalvelupisteet

Maistraatti

Valtakunnallinen määrittelytyö

19.5.2008

Asiakastietojärjestelmien kehittämisen tavoitteet

- Sosiaalihuollon tietosisältöjen ja tietorakenteiden kansallinen määrittely ja yhtenäistäminen
- Asiakirjahallinnon kehittäminen ja säilytysaikojen määrittely
- Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen sisällöllinen ja tekninen standardointi
- Sosiaalihuollon sähköisen arkistoinnin kehittäminen
- Määritysten pilotointi
- Ohjeistus ja jalkauttaminen

Kaikille palveluille yhteiset perustiedot

- Asiakkaan perustiedot = palvelusta riippumatta
  - Pohjautuu VRK:n tietoihin
  - Hyvin samat, vähän suppeammat kuin potilasker-tomuksen asiakastiedot, osa koodeista erilaisia
  - Palvelukohtaisesti laajempina esim. perhetiedot
- Palvelun antajan perustiedot
  - Päätöksentekijää ja palvelun toteuttajia koskevat tiedot ja yhteystiedot

Palvelukohtaiset määrittelyt

- Tavoitteena on määritellä palvelualoittain kaikki ne tiedot ja tietorakenteet, joita asiakastietojärjestelmässä halutaan valtakunnallisesti olevan yhtenäisesti käytettävissä, tallennettavissa ja siirrettävissä.
- Samalla pyritään mallintamaan palveluprosesseja, joihin tiedot sidotaan.

Palvelukohtaisen tietomäärittelyn haasteita

- Sosiaalihuollon palveluiden runsaus, keskinäinen erilaisuus ja niiden tuottamistapojen/-resurssien kirjavuus.
- Palveluilla on yleensä lainsäädännöllinen perusta, mutta palveluittain säilytettävistä tiedoista säädöksiä vähän.
- Perinne systemaattisesta asiakastietojen keräämisestä koskien esim. työn vaikuttavuutta tai asiakkaan tilanteen kehitystä puuttuu
- Käytössä olevista tietojärjestelmistä huolimatta edelleen paljon paperimuotoista dokumentointia

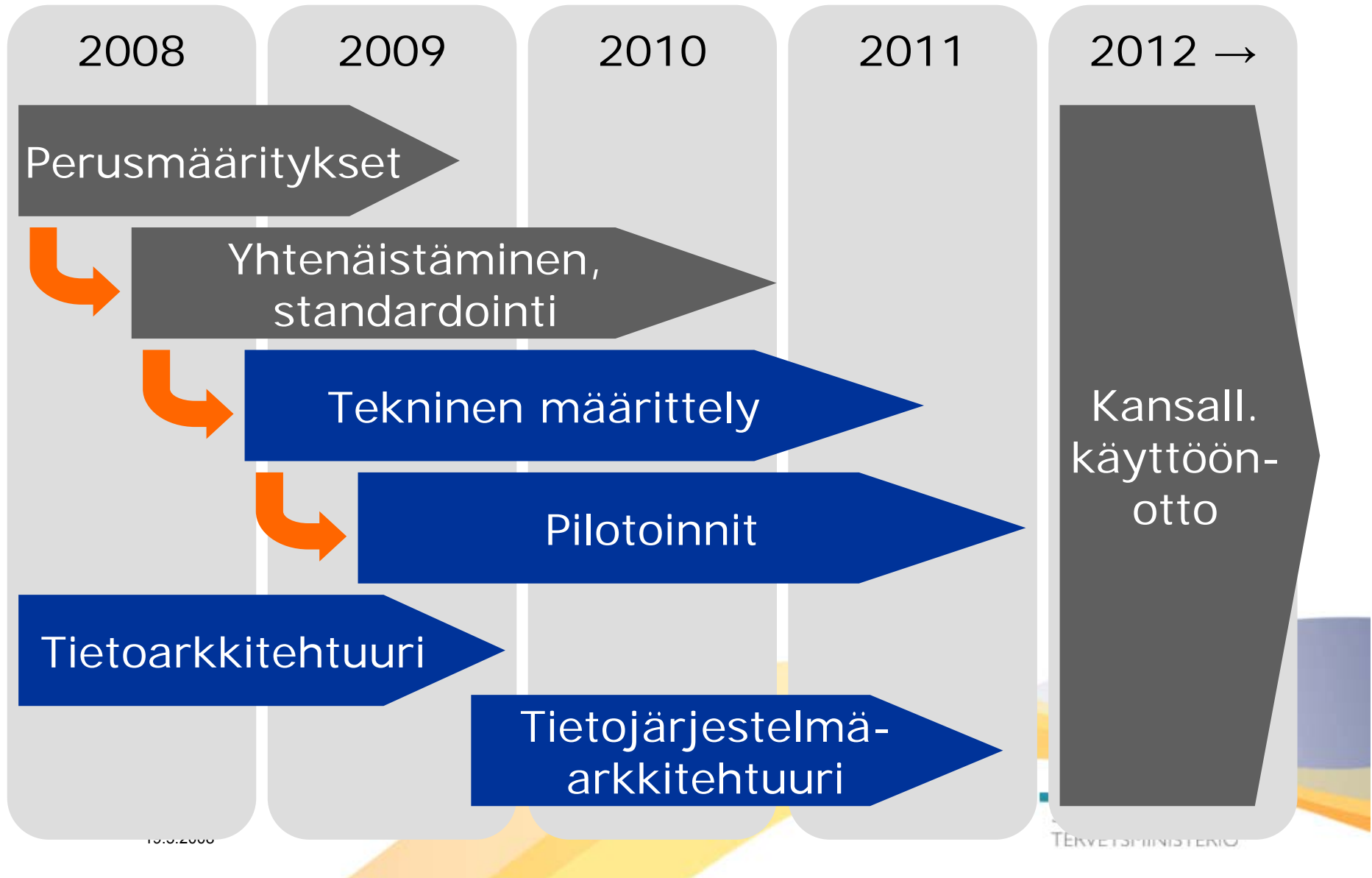
Valmiit tietomäärittelyt touko-kuussa 2008

- Asiakkaan perustiedot
- Palvelun antajan perustiedot
- Lastenvalvojan tehtävät
- Lasten päivähoito
- Adoptio
- Toimeentulotuki
- Sosiaalinen luototus
- Sosiaalipäivystys
- Lastensuojelun perhetyö

Tehtyjä selvityksiä toukokuuhun 2008 mennessä

- Sosiaalialan sanasto tietojärjestelmiä varten
- Sosiaalialan tiedonhallinnan tutkimuksen tilannekartoitus
- Sosiaalialan tietojärjestelmästandardien kartoitus
- Vaihtoehdot sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen tekniseksi standardiksi
- Asiakirjastandardin implementointisuunnitelman taustaselvitys
- Sosiaalihuollon dokumentaation sisällölliseen kehittämiseen liittyvien hankkeiden ja kirjaamisohjeiden peruskartoitus

Hankkeen eteneminen

Kansallinen arkkitehtuuri

- Tietoarkkitehtuuri (2008-2009)
  - Mikä tieto on merkityksellistä sosiaalihuollossa?
  - Missä tiedot sijaitsevat ja kuka ne omistaa?
  - Miten tietoa hyödynnetään ja jaetaan?
- Tietojärjestelmäarkkitehtuuri (2010-2011)
  - Kansallisen järjestelmän määrittäykset

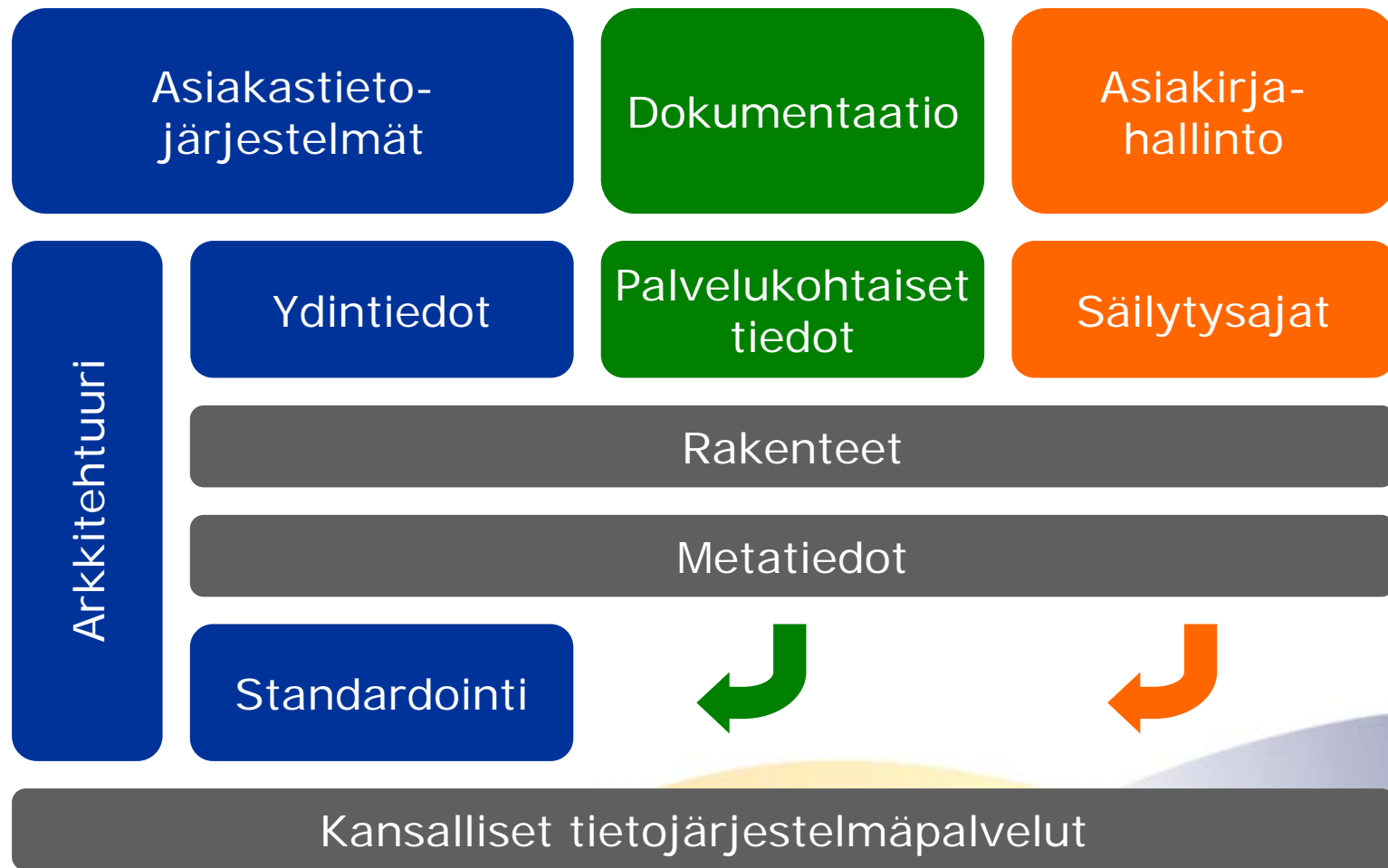
Tietoarkkitehtuuri

- kansallisesti yhteinen näkemys sosiaalihuollossa tarvittavasta tiedosta
- kuvaa tietotarpeita, tietopääomaa, tietojen rakenteita ja niiden välisiä suhteita sekä tiedon organisointia ja hallintaa
- tavoitteena helpottaa tiedon löytämistä, hallintaa ja jakamista

Tietorakenteet ja metatiedot

- Tietorakenteet tiedon siirrossa ja säilytyksessä
  - Asiakasasiakirjojen kokonaisrakenne
  - Asiakirjojen yleinen tyypittely ja luokitus
  - Palvelukohtaiset asiakirjarakenteet
- Asiakasasiakirjojen metatiedot
  - Asiakirjojen kuvailuun ja hallintaan tarvittavat tiedot
  - Sähköinen arkistointi, tiedon siirto
  - Määritellään sosiaalihuollon tarpeista lähtien
  - Kansalliset ja kansainväliset standardit sekä suositukset huomioiden (ISO, SFS, JHS, HL7, Kansallisarkisto jne.)
  - Metatietoihin liittyvät tekniset määrittelyt

Määrittelytyön organisointi

Muuta järjestelmiin liittyvää

- Asiakkaan suostumuksen käsittely sosiaalihuollon asiakastietojen sähköisessä käsittelyssä (alkaa syksyllä 2008)
- Henkilöstön ja asiakkaan tunnistaminen sähköisessä asiointissa 2011 mennessä
- Koodistot ja luokitukset
- Organisaatiorekisteri –selvitys
- Sosiaalihuollon kansallinen tilastointi ja asiakastietojärjestelmät

Visio 2020

Tietoteknologian käyttö sosiaalihuollossa
perustuu tutkimukseen
ja monipuoliseen kehittämiseen
sekä tietovarantojen hyödyntämiseen
ja on kansainvälisesti huipputasolla.